

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2016 сыл
Сэттинньи
1 күнэ
Оптуорунньук
№ 126 (10521)

12+

1935 сыл алтынньы 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҔЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

Ааспыт нэдиэлэбэ нэһиликтэр сынһалан киинин директордарыгар «По независимой оценке качества оказания услуг организаций культуры» диэн семинар буолан ааста. И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сылын уонна М.К. Аммосов, эһиил, төрөөбүтэ 120 сылын бэлиэтиргэ тэриллибит комиссия састааба мустан мунһахтаатылар.

Аныгысыга Саха сирин VII Спортивной оонһууларын Амма улууһа тэрийэн ытыгхатаах. Онон сибээстээн, Аммантан 4 киһи кэлэн, тэрээһин үлэлэригэр уопут атастаһан бардылар.

Никольскайга «Эрэл» туһууга буйунатыгар күнүгэ, ортотунан, 10-15 сүөһүнү өлөрөллөр. Нэһиликтэртэн сайаапка күн аайы кириэр турар эбит. Хас баскыһыанна аайы «Эрэл» бэйэтэ онорон таһаарбыт бородуксууһатын дьаарбанка тэрийэн атыгытаһаарар.

Үөрэх тэрилтэлэрэ ТСД (терминал сбора данных) ситиэмэтигэр холбонмуттар. Оскуолаларга, детсадтарга температурнай режими кэтиллэр.

Хомсомуол 98 сылынан аанан Ленскэй нэһиликкэ баар Хомсомуол пааматынньыгар бэтэрээннэр мустаннар гирлянда уурдулар.

Дьокуускай куоракка, «Модун» спортивной саалатыгар, Алексей Никифоров кэриэһигэр «Боотурдар оонһууларга» күрэхтэһиигэ Нам улууһун хамаандата иккис миэстэ буолары ситиспит. Күрэхтэһии 8 көрүнүнэн ытыллыбыт.

Бэлиэтэниэ
С. АРГУНОВ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энгиэли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, обществоннай суртааччыларынан 2017 сыл бастакы агарыгар суртууу ытыллар.

6 ыйга — 600 солк.,
3 ыйга — 300 солк.,
1 ыйга — 100 солк.
Хаһыат индексэ — P0005,
нэдиэлэбэ иккитэ таһар.

СУРУТУУ -
2017

Ой дуораана

БӨҔҮӨПЭКПИТ ЫРААС, ТУПСАБАЙ БУОППУН!

Биһиги улууспут уруккуга холоотоххо, тэтимнээх, дьон-сэргэ кэлигэ-барыта, айан-сырыы ыһа киигэ. Аны урукку кэмгэ суох улахан тутуулар, пааматынньыктар, чэ, быһата, биһиги саастаах дьон урукку кестүүнү өйдүүр дьон, селобут иһэ тутсарыттан үөрөбүт.

Үрүн дьэбит иннигэр Улуу Ленин атаһын аныгар хас сай-

ын аайы кэлэр-барар дьону дорооболоһо көрсөр гына араас дьэрэкээн сибээки бөбөтүн олодон, мас үүннэрэн, сынһанан олорон аһар ыскамайкалардаах.

Аны тыа сирин аайы мээне кестүбэт оҕо-уруу үөрэ-көтө кэлэн көрө-көрө оонһоотуннар диэн, үгүс кэпсэтинэн, элбэх үбүнэн үчүгэйкээн гына икки

кубалаан фонтан онорбуттара быйыл сайын үлэлээбэтэ. Ону ыйыталаспыппар алдыаммыт үһү дьэбиттэрэ.

Алдьаньымына, биридэ аһан иһэн көрбүтүм, оҕолор иһигэр кириэн уутугар өрүтэ ойуоккалы сылдыаллара, иккис сырыбар обургу кыргыттар кубалары олох да ат гынан миинэ оонһуу сылдыалларын көрөн, өйдөтөн,

Промышленность — сайды тускула

СИРБИТ БААЙЫН ХАЙДАХ ТУҔАНАБЫТЫЙ?

Бу сыл түмүгүнэн Саха сирэ «АЛРОСА»-ттан бюджетка хаһан да ситиһиллэбэтэх мунутуур — 62 млрд солкуобайдаах харчы кириитин кэтэһэр. Бу туһунан Ил Дархан Егор Борисов «Сахамедиа» сана бырайыагар иһитиннэрдэ. Саха Өрөспүүбүлүкэтин үбүн министерствота биллэрбитинэн, алмааны хостуур компанияттан былырын өрөспүүбүлүкэ бюджетигэр 47 млрд солк. кирибит. «Өрөспүүбүлүкэ бюджетигэр бэйэ дохуотун сэргэ нолуокка төлөбүрдэри кытта 132 млрд солк. тэҥнэһэр. Онон, бэйэ дохуотуттан бюджетка кириитин агарын «АЛРОСА» онорор», — диэн Егор Борисов эттэ.

Ил Дархан алмааны хостуур компания аан дойду үрдүгэр алмаас ырыынага бэрээдэктэниитигэр сөптөөх политиканы ытытарын, кини үлэтигэ-хамнаһыттан алмаас ырыынагын конъюктурата, ол эбэтэр уопсай балаһыаньата тутулуктаабын бэлиэтээтэ.

Маны тэҥ өрөспүүбүлүкэ салалтата «урт эбэтэр хойут алмааны хостуур сирдэр барыахтара» диэн сэрэтэр. Манан сибээстээн, алмааны хостуурга бигэ саппаастаах буолар инниттэн, сиртэн хостонор туһалаах баайдары көрдөөһүнүгэ ороскуоттары улаатыннарарга этиилэр киририллэр. «Ол эрэн, кырата 30-40 сыл, биһиги алмаас хостуурга саппаастаахпыт», — диэн Ил Дархан эттэ.

«АЛРОСА» былааныгар — Верхне-Мунскай алмаастаах сир баһылаанын, Накынаабы рудалаах хонууга Ботубуйатаабы хостуур сиргэ, Егор Борисов этэринэн, «эбии 2-3 трубканы аһарга былааннар».

Компания билигин алмааны урукку хостонор сирдэригэр — Миирнэйгэ, Удачнайга, Айхалга шахтнай ньыманан хостуур боппуруостарынан дьарыктанар. Кырдык, бу олус улахан үбү-харчыны эрийэр, ол эрэн, алмаастар хаачыстыбалара үрдүгүнэн, бу ороскуоттар сабыллыахтара.

Бедөһ сир аннынаабы баайы хостооччулары кытта хардарыта сыһыаннаһы туһунан кэпсиригэр, Егор Борисов өрөспүүбүлүкэ салалтата инвестордар иннилэригэр Саха сирин территориятыгар өрөспүүбүлүкэ бюджетигэр нолуок төлүүр туспа юридическэй сирэй статустаах бэйэлэрин дочернай тэрилтэлэрин тэринэллэригэр боппуруос көтөхпүтүн туһунан кэпсээтэ.

Ил Дархан «Роснефть» уонна «Ростехнология» корпорациялар дочернай хампааньаларын Саха Сиригэр регистрациялаабыттарын холбур быһыгынан аһына.

Манна даһатан эттэххэ, өрөспүүбүлүкэ иһигэр туспа юриди-

ческэй сирэй статуһа суох «Газпром» уонна «Сургутнефтегаз» хампааньалары кытта нолуок төлөбүрүгэр уонна олохтоохтору үлэнэн хааччыһы боппуруостарыгар тустаах сөбүлэһии ылыныллыбыт. «Газпром», «Сургутнефтегаз», «Транснефть» уо.да. олохтоох идэлээх үлэһиттэри хото үлэһэ ылааллар, Москва, Новосибирск уо.да. куораттар үрдүк уонна орто анал үөрэхтэрин кыһаларыгар үөрэттэрэллэр. Дьыалаһа манньк сыһан түмүгэр «Транснефть» хампааньа туттарар трубопроводын үлэһиттэрин улахан аһаардара — олохтоох кадрдар.

Регион экзэнемичэскэй бигэ сайдытын хааччыһа саһа производственной эбийэктэри тутарга кэлэр көлүөнэбитигэр уонна аан дойдуга Саха Сирин хатыламат айылҕатын харыстыахтаахпытын Егор Борисов кэпсэти кэмигэр тоһоһолоото: «Өскөтүн промышленнай бырайыактар олохтоох нэһилиэнньэ интэриэһин күөмчүлүүр эбэтэр экологияда кутталы үөскэтэр

буйан көрбүтүм да, истиэх быһыылара суоһа, салгыы оонһуу хаалбыттар.

Почта таһыгар И.Е. Винокуровка аналлаах сквер аана үк-сүн аһаһас турар буолар, ыт-кус кириэн айбардыа, сүөһү кириэн көнүл көччүйүө диэн эмиэ бири санаа. Дьингэр, ити аан сыһын сабыы улахан үлэ буолбатах ээ.

Хас сыл аайы сылга биридэ күргүөмнээн көрсөн ыһахтыһыр пааркабытын ол-бу онгоһуктары алдытан, сороһун олох да тизийэн илдэ барар үһүлэр, ол түмүгэр, сыл аайы паарка өрөмүөнэ, онгоһуллуутун түбүгэ иһиллэр.

Дьэ, санаан көрүн эрэ, төһө үчүгэйи? Көр, ол дьон тугу да гымматах курдук, кыбыстыбакка кэлэн ыһахтыһыллара буолуо. Ким да тутулан эппиккэ тардыллыбат, ол туһугар сүүрэр-көтөр да киһи баара биллибэт.

Былыргы биһиги өбүгэлэрбит өркөн өйдөөхтөрө саһа омуһ саргыта самныбатын, кэскилэ кэктибэтин диэн олохтообут үгүс үйэлэри унуордаан кэлбит үгүстэрибитин, сирбитин-туоммутун туһугарбыт сэттэтэ уларыһа турар аныгы сокуоннаһар дьайыһа күүстээх. Холоһур, араас буруйу оноруу аһыһыны оноруу дэнэр, ол хайдах да изстэбилэ суох хаалбат диэн, дьын кырдыктаах көстүү олоххо баар.

З.И. ЕГОРОВА

Хаартыскаһа: культура дьыбарыһын эскиһэ, ситтэһин хоттоһуна саамай кэрэ көстүү буолара саарбахтаммат.

буоллаһтарына, өрсөпүүбүлүкэ салалтата бу бырайыактары тохтоһуоһа. Бу Мэҥэ-Хаһалас улуһугар тутулуохтаах газохимическэй комбинакка эмиэ сыһыаннаах». Хас биридии хампааньа өрөспүүбүлүкэ Бырабытылаһтыбатыгар олохтоох айылҕаны харыстыһырга барыл ыһынарга мэктиэлэммит. Олохтоох былаас промышленнай эбийэктэр тула экологическэй туругу кытаанах хонтуруолга тутар. Саха сирин экологиятыгар куһаһан дьайыһыны оноруохтары сөптөөх тэрилтэлэр дьайыһыларга кэлинги сылларга 493 сэмэ онгоһуллубут. Общественнай истиилэри ытыты эмиэ булгуччулаах буолла, олохтоох нэһилиэнньэ 76 манньк истиилэргэ кыттыһы ылла. «Сир баайын хостооччулар олохтоох нэһилиэнньэ интэриэһин күөмчүлээбэттэригэр, экология чаһыгар туох баар ирдэбиллэри учоттуулларыгар Бырабытылаһтыба тугу барытын онорор», — диэн Ил Дархан тоһоһолоон эттэ.

Егор Борисов өрөспүүбүлүкэ сиригэр-уотугар үлэһит тэрилтэлэр үрдүк социальнай эппиэтинэстээхтэрин аһынан туран бэлиэтиир: «АЛРОСА» бэйэтин суотугар үбүлээн 2017 сылга 1 млрд солкуобай суумалаах Реабилитационнай киин тутууга түмүктэниэхтээх. «Транснефть» Алданга, Өлүөхүмэһэ уонна Ленскэйгэ 5 млрд солкуобай суумалаах олоһор дьэилэри, 4 муостаны туттарда. «Сургутнефтегаз» үбүлээһининэн Духовнай семинария, Дьокуускайга тыа хаһаайыстыбатын академията, Витимгэ оскуолалар, оҕо кыһаларын дьэилэрэ тутулуһулар, айан суолларын туттарар, муниципалитеттарга тупсаран оноруу боппуруостарыгар күөскөмө буолар. Бу барыта «Сир аннынаабы баай туһунан» федеральнай сокуонунан салайтарбакка, сир баайын хостооччулар бэйэлэрин баһа санааларынан салайтаран онороллор».

Александр СТРУЧКОВ

Комсомол күнүгэр

Алтынны 28 күнүгэр Нам селотугар, Комсомольской болуосакка, комсомол төрүттэммитэ 98 сылыгар анамыт үөрүүлээх митинг буолан ааста.

Үөрүүлээх тэрээһингэ Нам оройуонугар комсомол тэрилтэлэрин салайбыт дьон, нэһиликтэртэн бэтэрээннэр мустубуттар. Митинг 12 чаастан саалан-

ИСТОРИЯБЫТЫН ҮТҮКТҮАХХА

на. «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын аатыттан баһылыгы туууга, промышленноска уонна ОдьКХ-а солбуйааччы С.С. Матвеев, улуус бэтэрээннэрин сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ С.Д. Кобякова, комсомол бэтэрээннэрэ 1 Хомустаахтан Ф.И. Новгородов, Хамафаттан Р.Р. Леонтьев, И.З. Кривошапкин мустубут дьону эбэрдэлээтилэр, комсомол историятыттан, сэбиэскэй кэмгэ ыччаты иитиигэ оруолун, оччолорго үлэ-хамнас таһаарылаах буоларыгар ыччат хамсааһына төһүү күүс буоларын киэн тутта абыннылар.

Тыл эппит дьон комсомол төрүттэммитэ 100 сылын туолар үбүлүөйүгэр Комсомольской болуоссаат силигэ ситэн, ааспыт

кэми кэрэхэлии турарыгар баҕа санааларын биллэрдилэр, улуус салалтатыттан көрдөстүлэр.

Аҕа саастаах дьон сүгүрү-йэллэрин биллэрэн, пааматынныкка гирлянда уурдулар. Салгыы саха балаҕаныгар итии чэй иһэ-иһэ, эдэр саастарын кэрэ түгэннэрин абыннылар, көрүнэри көбүлүттэн туттулар.

Бу күн ыччат, оскуола оҕолоро кытгыны ылыбатылар. Улууспут үөрэбин салаата, нэһиликтэр дьаһалталара дойдубут историятын кэрэхэлиир бэлиэ түгэни мүччү туттулар. Кэлэр өттүгэр үүнэр көлүөнэни маньык тэрээһиннэргэ кытгырыахха, дойдубут историятын ытыктыахха.

Анастасия КОРЯКИНА

Культура эйгэтигэр

САҢА КИРБИИГЭ ТАХСАРДЫ

Алтынны 27 күнүгэр улуус дьаһалтатын аактабыа саалатыгар улууспут культураны үлэһиттэригэр «Перспективы развития учреждений культуры в условиях современных реформ» диэн бэрт интэриһинэй семинар-практикум ытытыллына. Кытгыны ылыллар: улуустаагы культура уонна духобунай сайдыы управлениета, П.И. Сивцев аат. этнографической музей, Н. Рыкунов аат. кииннэммит библиотека, I Хомустаах, Партизан, Никольская, Хамафатта, Нам, Аппааны, Граф Бизэргэ, Кыһыл Дэриэбинэ, Бөтүг, Модут, Хатырык, Искра, Таастаах кулууптарын салайааччылары уонна специалистара. Дьокуускайтан СР «АРКТИКА» автономнай тэрилтэттэн НТУоСКД киинин салайааччыта А.Н. Корякин, НЦМР специалистара М.Р. Гоголева, В.Н. Дьяконов, П.А. Олесов кэлэннэр, кулууп, музей, библиотека тэрилтэлэригэр РФ уонна республика сокуоннарыгар ологуран бигэрэммит формаларынан араас докумуон, былаан, отчуот үлэлэрин хайдах толорорго үөрэтиигэ, быһаарыга хардарытаары кэпсэтистилэр. Бу сүннүнэн, культура үлэтин бэрээдэгин сокуоннарыгар тирээдирэн, тыа сиригэр культура уонна искусство эйгэтэ ологу кытта тэнгэ хардылаан, нэһилиэнньэбэ сөптөөх өгөнү өнөрүн, ону араас хайысханан ырагалаан, отчуоттаан көрүнэригэр туһааннаах сүбэлэр, мунаарар боппуруостары өйдөнүмтүү тына быһаарсан, үскээбит балаһыанньаны ырытыстылар. Дойду бары эйгэтигэр толору кирибит «Дорожная карта» систематыгар уларыйыы кирибитинэн, бу тиэмэбэ балай да дириг ис хоһоонноох ырытыһы, санаа атастаһыга буолла.

Нам улуунун культура уонна духобунай сайдыы управлениета информационал-методическай киин сэбиэдиссэйэ С.А. Орлова кулууптар 9 ый түмүгүнэн туох ситиһилээхтэрин, итэҕэстээхтэрин туһунан иһитиннэрдэ. Нам улуунун дьаһалтатын архыбын сэбиэдиссэйэ М.Н. Охлопкова докумуон үлэтин толоруутун туһунан сүбэлэрин, этиилэрин кэпсээтэ.

Ити курдук, уопут атастаһытыгар, билии хаҕатытыгар туһуламмыт көрсүһүүлэр өссө да буола туралларыгар, ылынылыбыт билиини үлэбэ толору туһунан, салгыы сана кирбиилэри эрэллээхтик дабайарга диэн биир санаага кэллилэр.

А. СОЗОНОВА

Профсоюзтар олохторуттан

Быйыл Саха сиригэр идэлээх союзтар тэриллибиттэрэ 95 сыла. Дьэ-уот, коммунальной хаһаайыстыба - улуус экономикатын туттаах салаатыттан биридэстэрэ. Улууска бу салаа 1960 сылга тэриллибиттэн олохтоохтору сылааһынан, сырдыгынан туруктаахтык хааччыйан кэллэ.

«Намкоммунтеплэнерго» АО 2012 сылтан Саха республикатын правительствотын 28.12.2011 сыл 1424-р №-дээх дьаһалынан үлэтин саҕалаабыта. Улуус дьаһалтата туруорсан, республикатаагы ОДКХ ГУП-тан араасан, туспа уопастыба буолбута. 2017 с. 5 сыллаах үбүлүөйүн бэлиэтээ-

һинэ. 2004 сыллаахха Хамафаттааҕа Быһытаах диэн сиргэ ыһахтыыр сир онгостубуптук. Учаастактар түһүлгэлиир сирдэрин ымпыгар-чымпыгар тийэ онгостубуттара: остуол, ыскамыайка, чарапчы, күрүөхаһаа — барыта үлэһит киһи дуоһууга сынньанар. Бэс ыйын саҕатыгар үлэһиттэрбит дьэ кэргэннэринэн ыһахтыыллар. Куонкурустары дьэ кэргэнинэн, бириддиэлэн, оҕолорго туспа онгостубут. Оҕолорго аналлаах площадкаларга кырачааннар сыырга хатааһылыбыллар, кумахха оонньоулар, дуоһууга хачыаллыбыллар. Куйаастан көмүскэнэллэригэр 2 бассейн кутан сөтүөлэтэбит. Оҕолорго саха-

сан. узеллаахтар. Телевизор, холодильник баар.

Кэники сылларга орто хамнас 25 тыһ. солк. тэҕнэстэ.

Анал үлэ таһаһынан 2 сыл буола-буола хааччыйабыт. Чэпчэтиллэри көрөбүт. Ол курдук, ыйга 2-тэ: аванс уонна хамнас биэрэбит, 2 сылга биридэ үлэһит дьэ кэргэнинэн, 15 сааһыгар диэри оҕолоругар айанныыр суолларын, араас таһымнаах спортивнай күрэхтэргэ, конференцияларга кытталларыгар айанныыр суолларын төлүүбүт. 23 диэри саастаах устудьун киин үрдүк үөрэх кыһатыгар үөрэнэр буолуоһуна, икки сылга биридэ кэлэр-барар айанын уйунабыт. Олох ыарахан түгэннэригэр тү-

ДЬОН ИТЭБЭЙЭР, ЭРЭНЭР

ри олоор. Ахсынны 2 күнүгэр үбүлүөйдээх тэрээһингэ бэлэмнэнэллэр. 2017 сыл кулун тутар ыйыгар үгэс буолбут үөрүүлээх мунһах, күрэхтэһиилэр былааннааллар.

Улууска биир бастын үлэлээх идэлээх комитетынан «Намкоммунтеплэнерго» АО профкома буолар. 2002 сыл муус устар ыйыттан Сергей Григорьевич Кокарев бэрэссэдээтэлинэн таһаарылаахтык үлэлиир. Бүгүн Сергей Григорьевич профком үлэтин сүрүн хайысхаларын туһунан санааларын атастаһар.

Коллективы түмүү

- Тэрилтэбитигэр 430 үлэһиттээхпит. Коллектив төһө түмсүүлээх, сатаан сынньанар, үлэлиир буоллабына, уопсай үлэ таһаарылаах буолар. Ол инниттэн араас спортивнай-культурнай тэрээһиннэри ытытыбыт. Сыл айы кыһынны спартакиаданы тэрийэбит. Булчуттар күрэхтэһиилэрэ элбэх киһини түмэр. Анньынан ойбон тэһии, хомуур хапсаҕайа, булчуттар эстафеталара, спортинг, пневматическай бинтиэпкэнэн ытыгы олус интэриһинэйдик бараллар.

Ыһах — биһиги тэрилтэбит самай элбэх кыттааччылаах үгэскэ кубулуйбут тэрээ-

һы оонньоулары, саастарынан таһаар, ыры-тойук күрэхтэрин ытытыбыт. Барыларын бириестибиит.

Саҕа Дьыл бырааһынньыгы Намнаагы педколледж балаҕанын куортамнаан бэлиэтибит.

Тэрилтэбит олбуоругар алтынны саҕатыттан муус онгостубуттар онгосторобут. Быйыл Тупсары сылынан хонтуруо иннигэр сквер онгостубут. Фонтаннаах, хаамар сирин кафелынан бүрүттэрибит, сибэки арааһын олортуубут, ыскамыайкалардаах, тула өтгө уоттаах-күөстээх.

Ленскэй нэһилик ыппыт «Цветущее село» куонкуруһугар 1-кы миэстэни ыламыт, 10 тыһ. сертификатынан наҕараадаланыбыт. Ити харчыга үлэһиттэригэр күөстэнэр билиитэ атыыластыбыт.

2013 сылтан Көбөкөн, Фрунзе, Арбын, 2 Хомустаах нэһиликтэригэр дьылэри киин иттиигэ холбообут. Москва бааныттан кредит ыламыт, кэскиллээхтик дьаһанныбыт.

Барыта үлэһит туһугар

- Модульнай котельнайдарбыт үлэлииргэ усулуобуйалаахтар: сынньанар, аһыыр, душтанар тус-туспа хостордоохтор,

бэспит дьонго биир кэмнээх көмөнү оноробут. 18-гар диэри саастаах инбэлиит оҕолоох төрөппүккэ 4 күннээх төлөбүрдээх уопуска биэрэбит. Пенсияга тахсааччыларга 5-30 тыһ. солк. диэри биир кэмэйдээх көмө көрөбүт.

Үлэһиттэрибэ бөлөбүнэн, бириддиэлэн Европа, Таиланд, Вьетнам, Турция, Кытай уо.д.а. дойдуларга күүлэйдээтилэр, сынньаннылар. Тэрилтэбит тэлгэһитигэр бэтэрээннэригэр саха балаҕанын туттубут.

Мөккүөрү эрдэттэн тохтобуб

- Үлэбэ өйдөспөт буолуу хайа баҕар улахан коллективка баар. Мин бэйэм өр сылларга дьону салайан кэлбит киһи быһытынан, конфлигы төрдүттэн көрөн, тохто сатыбын. Мөккүөрдэһээччилэр икки өттүттэн биричинэлээх буолаллар.

Аңардас биир киһи интэриһин өрө туппака, иккиэннэрин истихтээххин. Иккиэннэрин астыннараргына сүбэлиэхтээххин.

Профсоюзка дьон наадыйар

- Дьон билинни тыҥааһынаах кэмгэ идэлээх союзка наадыйыта күүһүрдэ. Үлэ төлөбүрүн фондуттан 1,5% культурнай-маассабай, спортивнай, чэбдигирдэр уонна социальная өттүнэн көмүскэллээх буолууга туттулар. Төһөнөн коллективнай доугабар үлэһит туһугар онгоһулар да, соччонон киһи социальная көмүскэллээх буолар. Уопуска бириэмэтэ, үлэ чаһа, усулуобуйата, көмүскэлэ, хамнас, бириэмийэ, наҕараадалаһына, мөккүөрдэр быһаарылыылары - барыта чопчуланар.

Тэрилтэ таһаарылаахтык үлэлиир профкомтан улахан туулукутаах. Профкому уопуттаах, олоххо бэйэтэ көрүүлэрдээх киһи салайаахтаах. Күннэтэ тахсар кыһаллары тула өттүттэн көрөн, дьонго болдомтоохтук сыһыаннаһан үлэлиэхтээх.

Анастасия КОРЯКИНА

Профсоюзтар олохторуттан

ТҮМЭР ООҢЬУУ

Саха сиригэр идэлээх союз тэриллибитэ быйыл 95 сыла. Ол чэрчитинэн алтынны 23 күнүгэр республикатаагы идэлээх сойуус комитетын көбүлээһининэн Нам улуунугар культура эйгэтигэр үлэлиир эдэр специалистарга «QUIZ» диэн интеллектуальной ооньуу буолла. Тэрийээччилэринэн культура үлэһиттэрин идэлээх сойуун республикатаагы комитетын председателин солбуйааччы В.Г. Михайлова, ыччаты кытта үлэбэ комитет председателэ Н.А. Птицын, профсоюз актыбыыстара Т. Иванова, И. Меккюсарева, М. Андреева, А. Максимов уонна Намнаагы комитет чилиэттэрэ (председатель Р.Н. Горохова, ыччаты кытта үлэ сектор председателэ А.Н. Дьячковская) буолаллар.

Күрэххэ 5-тии киһилээх 4 хамаанда 3 туурунан күөн көрүстүлэр. Үлэ чэрчитинэн идэлээх союз хайысхатынан араас ыйытыыларга хоруйдаатылар, таайбарангар таайдылар. Ону сэргэ, талааннаах ыччат ырыаларын бэлэх уунулар. Түмүккэ Намнаагы оҕо искусствотын оскуолатын педагогтарын «Виктори» хамаандата бастаата уонна анал кубогунан, хас биридди кыттааччы 2000 солк. суумалаах сертификатынан, кыһыл көмүс мэтээлинэн, сэмэй өйдөбүннүк бэлэхтэринэн наҕараадаланылар. «Эверест» хамаанда (улуустаагы культура управлениета, I Хомустаах сүүмүрдэммит хамаандата) иккис буолан, диплом, 1500 солк. суумалаах сертификат туттулар. Үһүс миэстэбэ А.Ф. Шестаков аатынан СК ыччатын «Квинтет» хамаандата тиксэн, диплом, 1000 солк. суумалаах сертификат хаһаайттар буолдулар. Төрдүһү Хатын Арыы нэһилиэгин кэрэ эйгэтин үлэһиттэрин «Великолепная четверка» хамаандата ылан, дипломунан, мэкитэ суругунан, блокнотунан наҕараадаланылар.

Итинник хабааннаах тэрээһин ыччаты түмэргэ, биригэ үлэлииргэ көбүлүүр, иитэр-үөрэтэр суолталаах. Инникитин даҕаны бу курдук тэрээһин ытытыллар турарыгар баҕардылар. Тэрийээччилэр, ыалдыттар туһулаан А.Ф. Шестаков аатынан сынньалан киин үлэһиттэригэр махталларын тириилэр. Санаа атастаһан, сэргэхсийэн бары үөрэн-көтөн тарҕастылар.

Бэйэ информ.

Жить по закону — это комфортно!

ЧТО НЕОБХОДИМО ЗНАТЬ ГРАЖДАНИНУ — УЧАСТНИКУ ДОЛЕВОГО СТРОИТЕЛЬСТВА ПРИ ЗАКЛЮЧЕНИИ ДОГОВОРА УЧАСТИЯ В ДОЛЕВОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ

На территории республики активно осуществляется долевое строительство многоквартирных домов.

В октябре 2016 года в данной сфере на 135 объектах долевого строительства действовало 70 застройщиков.

Как показывают проверки, проводимые прокурорами, не всегда многоквартирные дома возводятся в оговоренные договором сроки. Так, согласно данным Управления государственного строительного и жилищного надзора Республики Саха (Якутия) количество объектов, долевого строительство которых осуществляется с нарушением сроков, составило 17.

К ним отнесены: в г. Якутске — «Блокированные жилые дома эконом класса по Покровскому тракту 7 км», блоки «А» и «Б» (застройщик — ООО «Теплосервис»); «27-квартирный жилой дом с магазином на 1 этаже», ул. Пекарского, 6, квартал 146» (ЖСПК «Стерх»); «9-тиэтажный жилой дом с нежилыми помещениями в квартале 69», 1 и 2 очереди (ООО «ССК»); жилые дома, блоки Г-1 и Г-2 в микрорайоне «Ильинка» (ООО СПФ «Черов и К»); в г. Ленске — два трехэтажных жилых дома (1 очередь) по ул. Рабочая (ООО «СеверТеплоСтройСервис»); в с. Чурапча — «Комплексное освоение в целях жилищного строительства. 4-квартирные жилые дома №№ 1-9 по ул. Учителей в с. Чурапча» (ООО «Макрос»).

ЧТО НЕОБХОДИМО ЗНАТЬ ГРАЖДАНАМ ПРИ ПРИНЯТИИ РЕШЕНИЯ О ВСТУПЛЕНИИ В ДОЛЕВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО МНОГОКВАРТИРНЫХ ДОМОВ?

Участие граждан в долевом строительстве многоквартирных домов и иных объектов недвижимости представляет собой один из способов реализации права каждого на жилище, предусмо-

тренного ч. 1 ст. 40 Конституции РФ.

В целях защиты прав, законных интересов и имущества участников долевого строительства был принят Федеральный закон от 30.12.2004 № 214-ФЗ «Об участии в долевом строительстве многоквартирных домов и иных объектов недвижимости».

При принятии гражданским решением об участии в долевом строительстве ему необходимо знать, что с ним в соответствии с требованиями Закона об участии в долевом строительстве должен быть заключен договор участия в

долевом строительстве. Любому обратившемуся лицу застройщик обязан представить для ознакомления свои учредительные документы.

Кроме того, гражданам настоятельно рекомендуется предварительно ознакомиться со сведениями, имеющимися в открытом доступе (интернет-форумы, различные сайты, печатные издания, телевидение), о степени надежности застройщика, имеющихся и имевшихся у него проблемах по тем или иным объектам, сроках завершения строительства, его переносах и др.

Решение об участии в доле-

вом строительстве рекоменду-

ется принимать, изучив и сопоставив все полученные данные.

К примеру, по материалам проверки прокуратуры Чурапчинского района возбуждено уголовное по ч. 4 ст. 159 УК РФ по факту нецелевого использования застройщиком ООО «Макрос» денежных средств участников долевого строительства в размере более 35 млн. руб.

Решение об участии в доле-

средств граждан. К примеру, по материалам проверки прокуратуры Чурапчинского района возбуждено уголовное по ч. 4 ст. 159 УК РФ по факту нецелевого использования застройщиком ООО «Макрос» денежных средств участников долевого строительства в размере более 35 млн. руб.

Всего в данной сфере прокурорами в 2015-2016 гг. выявлены свыше 60 нарушений закона, в целях их устранения принято 26 мер прокурорского реагирования.

Если застройщик добровольно не уплатит неустойку в указанный в письме срок, то гражданин может обратиться за защитой своих прав в суд с иском о взыскании неустойки по договору участия в долевом строительстве и возмещении в полном объеме причиненные убытки сверх неустойки.

Если застройщик добровольно не уплатит неустойку в указанный в письме срок, то гражданин может обратиться за защитой своих прав в суд с иском о взыскании неустойки по договору участия в долевом строительстве и возмещении в полном объеме причиненные убытки сверх неустойки.

Полученный исполнительный документ необходимо незамедлительно направить в службу судебных приставов, при их бездействии — обратиться в органы прокуратуры.

Полученный исполнительный документ необходимо незамедлительно направить в службу судебных приставов, при их бездействии — обратиться в органы прокуратуры.

КУДА МОЖНО ОБРАТИТЬСЯ ГРАЖДАНАМ ПО ВОПРОСАМ НАРУШЕНИЯ ИХ ПРАВ ПРИ УЧАСТИИ В ДОЛЕВОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ?

Контроль за исполнением законодательства в данной сфере возложен на органы государственной власти субъектов Российской Федерации. В Якутии — это Управление государственного строительного и жилищного надзора РС(Я).

Кроме того, граждане могут обратиться с заявлениями о защите их прав и законных интересов в органы прокуратуры республики по месту жительства.

Прокуратура РС(Я)

ДОЛЬЩИК: КАК УБЕРЕЧЬ СЕБЯ ПО ЗАКОНУ?

Долевом строительстве.

Договор заключается в письменной форме, подлежит обязательной государственной регистрации и считается заключенным с момента такой регистрации.

В договоре должны быть предусмотрены следующие обязательные условия (п. 4 ст. 4 Закона об участии в долевом строительстве):

1) определение подлежащего передаче конкретного объекта долевого строительства в соответствии с проектной документацией застройщиком после получения им разрешения на ввод в эксплуатацию многоквартирного дома и (или) иного объекта недвижимости;

2) срок передачи застройщиком объекта долевого строительства участнику долевого строительства;

3) цена договора, сроки и порядок ее уплаты;

4) гарантийный срок на объект долевого строительства;

5) способы обеспечения исполнения застройщиком обязательств по договору.

Перед заключением договора долевого участия гражданину необходимо ознакомиться с разрешением на строительство, технико-экономическим обоснованием проекта строительства, заключением экспертизы проектной документации, с самой проектной документацией и документами, подтверждающими права застройщика на земель-

ном строительстве рекоменду-

КАКУЮ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ НЕСЕТ ЗАСТРОЙЩИК ЗА НЕИСПОЛНЕНИЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ ПО ДОГОВОРУ?

Закон об участии в долевом строительстве предусматривает ответственность застройщика за неисполнение или ненадлежащее исполнение обязательств по договору в виде уплаты неустойки (штрафы, пени), предусмотренные настоящим Федеральным законом и указанным договором, и возмещения в полном объеме причиненных убытков сверх неустойки.

Так, каков же порядок взыскания неустойки с застройщика по договору участия в долевом строительстве?

Следует начать с того, что ответственность за данное нарушение начинается со дня, следующего за днем, указанным в договоре о долевом участии в качестве срока передачи объекта.

Неустойка может быть взыскана как в судебном, так и в досудебном порядке. Для взыскания с застройщика неустойки по договору участия в долевом строительстве в досудебном порядке рекомендуется направить претензионное письмо об уплате неустойки (пени) в размере одной трехсотой ставки рефинансирования Центрального банка Российской Федерации, действующей на день исполнения обязательства, от цены договора за каждый день просрочки в двойном размере со

КАКУЮ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ НЕСЕТ ЗАСТРОЙЩИК ЗА НЕИСПОЛНЕНИЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ ПО ДОГОВОРУ?

Закон об участии в долевом строительстве предусматривает ответственность застройщика за неисполнение или ненадлежащее исполнение обязательств по договору в виде уплаты неустойки (штрафы, пени), предусмотренные настоящим Федеральным законом и указанным договором, и возмещения в полном объеме причиненных убытков сверх неустойки.

Так, каков же порядок взыскания неустойки с застройщика по договору участия в долевом строительстве?

Следует начать с того, что ответственность за данное нарушение начинается со дня, следующего за днем, указанным в договоре о долевом участии в качестве срока передачи объекта.

Неустойка может быть взыскана как в судебном, так и в досудебном порядке. Для взыскания с застройщика неустойки по договору участия в долевом строительстве в досудебном порядке рекомендуется направить претензионное письмо об уплате неустойки (пени) в размере одной трехсотой ставки рефинансирования Центрального банка Российской Федерации, действующей на день исполнения обязательства, от цены договора за каждый день просрочки в двойном размере со

ЫҤРЭХ ҦЫҦҦАР

Көмүскэс санаалаах кэргэммин, Ийэбитин, дэлэгэй майгылаах эбэбитин **АНФИСА СТЕПАНОВНА СЫРОВАТСКАЯНЫ** өрөгөйдөөх үбүлүүйгүнэн, талба бэлиэ күнгүнэн араас сиртэн оҕон-уруун айхаллыбыт, уруйдубут.

Барыбыт таптала, барыбыт махтала, истинг-иһирэх иэйиитэ Эйигин угуттуу туруохтун, сүргэбин көтөбөн, дьолунан толоруохтун!
Кэргэнин, оҕолорун, күтүөтүн, кийииттэрин, сиэнэрин

ГКУ «Управление автомобильных дорог РС(Я)»

Информирует о проведении категории из земель лесного фонда в земли промышленности, энергетики, связи, радиовещания, телевидения, информатики, землями для обеспечения космической деятельности, землями обороны, безопасности и землями иного специального назначения по объекту «Строительство автомобильной дороги Намцы - Булус, км 62-с, Булус», на земельном участке с кадастровым номером 14:18:130002:312, расположенном в Намском районе, ГКУ РС(Я) «Намское лесничество», Намское участковое лесничество, общей площадью 21,9304 га.

По всем вопросам обращаться по адресу: город Якутск, ул. Автоторожная, 10/2 наименование заказчика (ГКУ Управление Автотор РС(Я))

Тел/факс (84112)35-55/35-73-00, E-mail: uprdor@sakha.ru

ЫҦЫҦАҦЫЛЛААХНАМ УЛУУҦУН ОЛОХТООХТОРО!

● «Төрүт уу» тэрилтэ «Олонхо» атыгы дьэитигэр, үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 19.00. чааска диэри, баскыһаннаһа 10.00. чаастан 18.00. чааска диэри үлэтиир.

Дьэиэ тиэрдэн биэрии диспетчерэ 10.00. чаастан 18.30. чааска диэри үлэтиир.

Билсэр телефоннар: 8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70. Баскыһаннаһа дьэиэ тиэрдии оһоһуллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыыланар (урукку кулууп кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00 чаастан 18.00 чааска диэри. Баскыһаннаһа үлэлээбэт.

ВНИМАНИЮ ПЛАТЕЛЬЩИКОВ КВАРТИРНОЙ ПЛАТЫ!

АО «Намкоммунтеплоэнерго» объявляет акцию «Нам 5 лет». Оплати и получи бонус 5%. Период проведения акции с 1 ноября по 12 ноября с.г.

Оплата принимается в кассе АО «Намкоммунтеплоэнерго» по адресу: **с. Намцы, ул. Чернышевского, 14 (гранитный завод) с 08.30 до 17.00, перерыв 12.30-14.00.**

● Срочно продаем участок Көчү 2, сухой, собственность, цена — 250 т.р. Возможен торг.
Тел. 89248708417, 89143012135

(можно ватсап)

● Грузовые перевозки.
Тел. 89644258617, 89841160270

«ТУЙМААДА» хаһыакка сурутун, бириистэ сүүйүн!

● «ТУЙМААДА» общественой-политической хаһыакка 2017 сыл бастакы анарыгар элбэх супербириистээх сурутуу ытыгылар.

Мантан антах олохпун, арааһа, үүт-тураан буолбата буолуо. Уолсай экономикай кризис, сыана үрдээһинэ, үп-харчы кырымычкы буолуута, санааноо түһүүтэ... Бар дьоммутугар сүбэлибит: «Туймаада» хаһыаты кэлэр сылтан сурутан ааҕан, араас кыһалҕалары көрсөргө бэлэм буолун. Тоҕо диэтэххэ, «Туймаада» хаһыат сэтгэ сылы быһа кырдьыгы эрэ суруйан кэллэ, суруйбушут барыта туолан иһэрин үгүстэр билэн олодоххут. Ити курдук «Туймаада» харакхытын арыһаа, олох устун эрэллээхтик хардылыргытыгар көмө-ама буолуоҕа.

Бар дьон тутулуҕа суох хаһыатыгар эһиги тыа сири уустук олохун, политика, экономика, быыбардар тустарынан кырдьыктаах суруйуулары ааһыаххыт. Мантан салгыы сылын ахсын буолар быыбардары хайдах баарынан күүскэ сырдатыххыт. Хаһыакка ону сэргэ «Олох көстүүлэрэ», «Дьылба хаан», «Эйгэ», «Баай байанай», «Ичи», «Таптал таабырына», «Араас» о.д.а. бэрт сэргэх балаһалар салгыы бэчээттэниэхтэрэ. Суруйуулар ардыгар аралдытыахтара, сороҕор соһутохтара.

Сурутуу сыаната Дьокуускайга уонна киин улуустарга — 1180 солк. 62 харчы, Бүлүү бөлөх уонна хотугу улуустарга — 1421 солк. 04 харчы. Алтаыйга толору суруттарбыттар сүүйүүлээх сурутууга кытталлар. Ааҕааччылар испиһэхтэрин республикатын ыһыпаккыт.

Быйылгы сурутууга хаһаанытааһар да элбэх бириисти олохтоотубут. Ол курдук УС СУРУН БИРИИСИ баар буолуоҕа. Бастагы супер-приз — «Синтай» тыраахтар! Иккис супер-приз — 100 тыһыынча солкуобай уу харчынан! Уһус супер-приз — 50 тыһыынча солкуобай эмиэ уу харчынан! Ону сэргэ үс сыаналаах бириис баар буолуоҕа: улахан ж/к телевизор, холодильник, сыаналаах суотабай телефон. Маны сэргэ бэрт элбэх олус үчүгэй бириистэр баар буолуохтара.

Кэлэр сылтан хаһыат улуустарга розницаҕа атыыланара тохтуур, онон суруттардаххытына эрэ «Туймааданы» ылар кыахтаныаххыт.

Дьин баары суруйар, олоҕу хайдах баарынан сырдатар, бар дьон сөбүлээн ааһар хаһыатыгар көхтөөхтүк сурутун. «Туймааданы» сурутуон — кырдьыктаах информацияны ылыан, олоҕу атыннык көрүүн, бэйэбэр эрэллээх буолуон!

«ТУЙМААДА» редакцията.

● Продаю участок в с. Намцы. Можно на мат. капитал.
Тел. 89246619102

● Продается 5-комнатная квартира в центре г. Якутска по ул. Петровского, 10/2, 112-я серия, 107 кв.м, 1-й этаж, 2003 г.п., рядом школа, детский сад, театр, университет, ресторан, сбербанк. Удобно под гостиницу, офис и магазин. Рассмотрим варианты. Цена — 7,2 млн. руб. Торг.
Тел. 89142701902

● Магазин «Диана» (здание универмага) приглашает на большое поступление унтов фабрики «Сардана» и «Сахабулт». Также принимаем заявки.

Денежный ПОТОК

Займы

БЫСТРОЕ И УДОБНОЕ ОФОРМЛЕНИЕ

Постоянным клиентам — упрощенные условия выдачи

ЭКСПРЕСС

- Займы до зарплаты без поручителей
- Сумма до 15 000 рублей
- Минимальное количество документов
- Отсутствие комиссий
- Уменьшение процентной ставки постоянным клиентам

ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЙ

- Займы сроком до 3 лет
- Сумма до 50 000 рублей
- Небольшой один поручитель
- Паспорт и справка о доходах

ДОВЕРИТЕЛЬНЫЙ

- Срок — до 12 месяцев
- Заемщик с положительной кредитной историей
- Сумма до 30 000 рублей
- Минимальное количество документов

ПЕНСИОННЫЙ

- Займы сроком до 3 лет
- Пенсионерам — особые условия
- Сумма до 100 000 рублей
- Поручитель не требуется

с. НАМЦЫ, ул. И. Винокурова, 3, ТЦ «Ассоль», тел. (8-914) 281-77-57

КЭРИЭСТЭБИЛ

Биһиги тапталлаах оҕобут, улахан баял маанылаах аҕата Сусолятин Александр Тихонович күн сириттэн тунгучуунаахтык арахсыбыта номнуо 40 хонуга туолла.

Кини дьыл саамай кэрэ кэмигэр, бэс ыйын саҕатыгар төрөөбүтэ. Дьоллоох оҕо сааһа иллээх дьиэ кэргэн тапталыгар угуттанан ааспыт. Саша оскуолаҕа үөрэнэр сылларыгар ордук сөбүлээн спордунан дьарыктанара. Чэпчэки атлетикаҕа спринтеринэн, хайыһардытын биллэрэ. Оҕолор кэксэлэринэн сайынын оттоон, учуутала Ф.Я. Калугин «үчүгэй үлэһит» диэн хайгыыра.

Оччолорго биһиги үлэ үөһүгэр сылдьарбыт, ол иһин уолаттарбыт дьиэ-уот үлэтигэр көмөлөрө баһаам буолара, үксүн Саша буһарбыт кизһээнни аһылыгын хайгыы үөрэ-көтө сиирбит. Сааскы өрөөлүлэргэ дьиэ кэргэнинэн бары хайыһарды барарбыт, оҕолор үлүһүйэн туран, хоккей оонньууллара, кинигэни олус сөбүлээн ааҕаллара. Аҕалара уолаттарын батыһынара сылдьан балыктыырга, бултутуура, техникаҕа, от-мас үлэтигэр үөрэтэн оҕолор кэлин туохтан да ингибэксэ барытын сатыыллара, хайдахтаах да үлэни кыайа-хото тутан үлэлиир буолбуттара.

Ити курдук, Саша оҕо сааһа аһан, сэбиэскэй аармыйа кэксэтигэр сулууспалаан, онно да кыахтаах хайыһардытын көрдөрөн, байыаннай чаһын аатыттан үгүс куоратынан күрэхтэһэн үчүгэй характеристикалаах, махтал суруктардаах, грамота бөбөлөөх, старшай сержант званиялаах иһин төлөөн кэлбитэ.

Онтон Граф Бизрэгэр оскуолаҕа учууталынан үлэҕэ ылан, кылгас бириэмэҕэ үлэлээтэр да, оҕолорго сыһаннаах эдэр киһини коллектив да, үөрэнээччилэр да сөбүлүү көрбүтүгэр, хааллара сатаабыттара. Онтон 2-с №-дээх оскуолаҕа үлэ мистэҕэ тахсан, физкультура уонна байыаннай дьыала учууталынан үлэтин саҕалаабыта. Ити бириэмэҕэ Хабаровскайдаагы пединституту кэтэһтэн үөрэнэн бүтэрбитэ. Оччолорго оскуола спортивнай саалата эргээн, муостата эмэҕирэн туһаттан тахсан турарын, Александр сүүрэн-көтөн, туруорсан, капиталнай өрөмүөнү коллегаларын, үрдүкү кылаас уолаттарын түмэ тардан, спортсаала чөлүгэр түһэр үлэтин ыппыта. Спортсаала урукку чөлүгэр түһэн, сэргэх көрүнгөнөн, оҕолор үөрэ-көтө спордунан утумнаахтык дьарыктанан барыттар. Оҕолор, оскуолаһарын чиэһин өрүү өрө тутан, үөрэххэ да, спорка да куруук инники күөнүгэ сылдьыбыттара.

Сүрүн үлэтин таһынан профсоюз председателинэн талыллан араас көхтөөх тэрээһиннэри ыытара. Түмсүүлээх педколлектив киһиэхэ итээлин, убаастабылын биллэрэн, ис сүрээбиттэн үлэлээбитэ. Үөрөһүтү кырдыаҕас учууталлара оскуолатыгар директорунан үлэтин сөптөөбүн, коллектив өйүүрүн, эрэнэрин биллэрэ сылдьыбыттара.

Онтон, 90-с сыллар сабыдыалларынан, Александр табаарыстарын өйөөн, урбаанныт буолан, маҕаһын аспыта. Уданыр сыаналаах элбэх үчүгэй табаардаах буолан, дьон сөбүлээн сылдьар этэ. Ити бириэмэҕэ элиэннэ управлениетын быһыарыгар кыттан, Александр депутатынан талыллыбыта уонна баһылык солбуйааччытынан нэһилиэк дьаһалтатыгар үлэлиир чиэскэ тиксигитэ. Бу эппиэтинэстээх

үлэтин толлубакка, үтүө суобастаахтык толорон кэлбитэ.

2008 сыллаахха улуус дьаһалтата «Намагроснабка» директорунан анаабыта. Оччолорго үлэ-хамнас кыайтарбакка, эстэн эрэр тэрилтэни киниэхэ тутгарбыттара. Манна кини маҕнайгыттан бары сатабылын, улахан кыһамнытын ууран туран үлэлэспитэ. Оннооҕор үлэтин санга саҕалаан иһэн, ааспыт сыллар иэстэрин кини иннинэ үлэлээбит, экирэтэһэ сатаан баран кыайбатах үлэһиттэр хамнастарын улуус оннугар, инникигэ эрэнэн туран, бэйэтин үбүнэн төлөөбүтэ. Агронаб көмөтүнэн элбэх тэрилтэлэр, бааһынай хаһайыстыбалар, бириддилен да дьон үгүстүк сылдьан, наадалаах тэриллэрин булан үөрэн-көтөн бараллара.

Ити курдук, Александр тустаах үлэтигэр чиэһинэйдик, үтүө суобастаахтык, туохтан да ингэн-толлон, кимтэн да көмө көрдөөбөккө, хайа да үлэҕэ кыайа-хото үлэлиир кыахтааһын көрдөрбүтэ. Кини хаһан да санаатын түһэрбэксэ, куруук үөрэ-көтө үлэ-олох үөһүгэр сылдьыбыта. Ол иһин кини куруук дьон ортотугар сылдьара, дьон киһини убаастыы көрөрө, бэйэ киһитинэн ааҕара.

Биһиэхэ, төрөппүттэригэр, олус истинник сыһаннаһара. Аймахтарын барыларын кытта куруук сибээстэһэ, истинник кэпсэтэн-ипсэтэн көрсөрө. Биһигини, 3-4 ыалы, аһынан-үөлүнэн толору хааччыйан олорбута. Бырааһынныктарга муһуннахпытна, кини иһиниттэн үөрэн-көтөн, эбэрдээн, бэлэх туттаран барыбытын үөрдөн барара.

Александр дьиэ кэргэнигэр убаастанара аҕа баһылык, тапталлаах кэргэн, элбэх оҕолоох дьиэ кэргэн амарах аҕата этэ. Оҕолорун барыларын олус таптыыра, икки уоллаабыттан, икки кыыстаабыттан астына үөрэрэ, киэн туттара, дуоһуйа мичээрдии көрөрө. Кэргэнигэр Анна Петровнаҕа улахан доҕор, үлэтигэр дьоһун тирэх, эрэллээх таптыыр кэргэн тулхадыйбат тулааһына буолан, сылаас күөнүгэр олордубута.

Биһиги Сашабыт доҕоротаһа, табаарыстара элбэх этилэр. Булт, балык саҕана олбуорун иһэ тобус-толору табаарыстарын массынатынан туолара. Бэйэтэ булт диэн баран мундукка ытабыт киһи этэ. Хайаан да илии тутуурдаах, өтүгү харалаах кэлен биһигини үөрдэрэ, байанайа биэрбиттэн өлүүлээн биһиэхэ оҕолорунан ыытара. Биригэ үөрэммит табаарыстара бэйэ-бэйэлэригэр көмөлөһөн, олус эйэлээхтик сылдьыбыттара. Онно барытыгар баһылыгыр-көһүлүүр оруол Сашаҕа тиксэрэ, онтон кини олус үөрэрэ, астынара.

Дьаһалтаҕа үлэти сылдьан, табаарыстарын кытта спортивнай балыктааһын федерациятын тэрийбиттэрэ. Сыл айы саас «подледная рыбалка», сайын «ловля спиннингом» диэн балыктыыры сөбүлүүр дьону күрэххэ ыһыран, ыраактан-чугастан дьон бөҕө, элбэх оҕо, дьиэ кэргэнинэн кытта сынньана, күрэхтэһэ кэлэрэ үчүгэй үгэскэ кубулуйбута. «Кубок Графского Берега», «Фестиваль спиннинговой ловли», ити курдук атын элбэх күрэхтэһиилэр кини көбүлүнэн буолан ааспыттара.

Төрүттэригэр сиргэ элбэхтик үлэлээн, сүөһү-ас тутан, сылгы иитэн олорбуттара. Ол нэһилиэстибэ быһыгынан хаалан, Александр инники олоһун, кырдыар сааһын сылгыны кытта сибээстиирэ, онно кэксэ былааннардааҕа. От үлэтин кыайа тутара. Бааһынай хаһайыстыбатын үлэтэ барыта кини

санаатын хоту салаллан, табыллан испитэ.

Биһиги оҕобут олох үөһүгэр үөрэ-көтө үлэли-хамсыы сылдьан, күөгэйэр күнүгэр соһуччу күн сириттэн барбыта олус хомоттолоох. Дьылҕа Хаан ыйааҕа кытаанах буолар эбит.

Күндүттэн күндү киһибит, Сашабыт, биһиги сүрэхпитигэр өрүү тыһыннаах буолуоҕа. Кини кылгас буолан баран, дьоллоох сырдык олоҕо дьон өйүгэр-санаатыгар үтүө өйдөбүлү хаалларда.

Чугас дьоно

Я без сомнения считаю, что у меня был лучший папа в мире! Был... Так произошло, что нелепая случайность забрала его навсегда.

Прошло 40 дней, как не стало папы... не слышно его голоса, нет от него смс, мы не можем позвонить ему, увидеть его, обнять его, поговорить с ним... уже никогда... и это необратимо. Всё, что может жить сейчас, это только наши воспоминания о нём, дело его жизни и всё, что он оставил после себя...

Когда все происходит так вот неожиданно, как случилось с нами, очень трудно осознать, поверить и смириться, абстрагироваться и жить дальше, а если точнее, то смириться с этим невозможно... нужно время... Начинаясь прокручивать в голове всё, что было связано с ним... вспоминаешь, плачешь, улыбаешься сквозь слёзы и снова плачешь... Одни говорят, надо выплакаться, другие - надо держаться. А верных рецептов не существует.

Нелепая случайность, которая произошла навсегда забрала его. Врачи ничего не смогли сделать. Конечно, если бы все было так же быстро, как в кино, то он был бы с нами, мы уверены в этом. Он был здоровым, большим, могучим, сильным и никогда не жаловался по мелочам. Так и в этой ситуации, он терпел боль, но боль оказалась сильнее его. Не верится, что с нашим папой могло случиться такое, он тоже, уверена, не поверил. Потому что первый вопрос его после 15-минутного бессознания был « что это было? » Но что это было и что может быть после такого удара должны были знать те, кто окружали его в это время. Но не позвонили, не осознали степень опасности, потеряли время, не проявили профессионализм, не успели, не спасли. Это правда!

Папа для меня, для нас, всегда был больше, чем просто папа. Он - наш друг, наш наставник, наш советчик, он - всё для нас. Очень трудно говорить о нем в прошедшем времени. Кажется, что совсем скоро он вернется и всё будет как раньше, и ничего не случилось и всё было страшным сном. Но это все совсем не так. Теперь дело его жизни будет продолжаться его дети. Я очень верю, что всё у нас получится.

Каждое утро ходил кормить лошадей, так начинался его день. Он очень рано просыпался, пил кофе, выкуривал сигарету и шёл к реке кормить своего Малыша. Так звали его любимого коня. Летом он всегда да сенокосе. Мама говорит: «Он как будто был рожден косить сено. У него это хорошо получалось! Умело, смело, красиво! Я вновь и вновь влюблялась в него, когда он работал на сенокосе». Своим богатыйским телосложением и силой он напоминал персонаж из русских селений.

Еще одна папина страсть - это охота и рыбака. Он собирал всех своих друзей и они выезжали в лес или на остров за дарами природы, и так было всегда. Потом по возвращению, довольные и

счастливые приезжали и делились своими впечатлениями. Я думаю, каждый папин друг сможет рассказать не один десяток рассказов о том, как они ездили, что видели и что пережили. У папы много друзей. Он всегда говорил мне, что друзья очень важны, они - вторая семья. «С друзьями всегда легче жить, с ними человек никогда не будет одинок» - говорил папа.

В последние годы, весной и летом он с друзьями организовывал соревнования по спортивной рыбалке. Они собирали столько любителей рыбалки. Своим умением организовать людей и вдохновлять их, он заряжал своим азартом. Участники так и говорили: «Придем вновь, если будет Сусолятин...».

Мы с папой друзья, а так бывает не у всех и не всегда. Я считаю, что наше детство было по-настоящему счастливым. Мы росли втроем и с двоюродными братьями и сестрами, в окружении бабушек и дедушки, папа с мамой всегда были рядом и делали все для нас. Каждому из нас они дали всё, о чем только можно было мечтать в детстве.

Лично меня, папа научил ходить, с ним я сделала свои первые шаги... Моё первое слово было - папа! Он научил меня читать, учить стихи, кататься на велосипеде, играть в волейбол, кататься на лыжах и много-много чего другого. Мой папа - учитель не по призванию, а по рождению. Никто и никогда не умел так тонко и ненавязчиво донести свою мысль, обязательно подкрепив всё реальным примером, чтобы уже не было никаких сомнений в том, что он хочет объяснить. Всегда было очень приятно слышать, когда мои старшие друзья или знакомые говорили, что он их любимый учитель.

Ещё, папа умел играть на гитаре, он пел нам в детстве песни группы «Машина времени» или якутские мелодичные песни. Играл на хомусе, с выражением читал стихи, плясал, шутил, веселил и всегда был душой компании. Он безмерно любил нас, всегда хвалил нас и сиял в улыбке, радуясь за нас. Он любил жизнь, свою родную деревню, свой дом, построенный его отцом, своё дело и планировал ещё много чего осуществить.

Я помню, когда папе исполнилось 49 лет, я позвонила ему, в телефоне был таким счастливым, он сказал мне: - «Я счастлив! Я здоров, у меня есть трое детей, любимая жена, верные друзья и самое главное, что мне уже 49 и оба моих родителей живы!». Теперь, мы уже не сможем так сказать, но папа будет всегда с нами, в наших сердцах, нашей душе и в нашей памяти. Не измерить того, сколько он дал нам, сколько важного сказал, сколько сделал и нам очень будет не хватать его.

P.S.: Ещё, лично я, хочу сказать, что благодарна всем, кто поддержал нас в эти трудные дни, приехал, пришёл, позвонил, написал и помог.

Дочь Анастасия

«01» предупреждает!

ПОЖАРНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ОСЕНЬЮ - ЗИМОЙ

Отряд государственной противопожарной службы по Намскому улусу напоминает. Наступает осенне-зимний пожароопасный период. С наступлением холодов значительно увеличивается количество пожаров в жилых и общественных зданиях, связанных с нарушениями правил пожарной безопасности при использовании электрических сетей и оборудования, отопительных приборов, а также пренебрежением правил пожарной безопасности при курении.

Основные нарушения правил пожарной безопасности, допускаемые гражданами в данный период:

— Чрезмерная топка печей, что приводит к перекалу печи, неправильная разделка печи, отсутствие предтопочного листа, складирование дров возле печки, нарушение правил пожарной безопасности при эксплуатации печи, возложение обязанностей по топке печи на детей.

Нарушение правил пожарной безопасности при эксплуатации бытовых электроприборов и электрических сетей, такие как перегрузка электрических сетей, вследствие включения в одну розетку большого количества электроприборов, использование ветхой электропроводки, монтаж проводов методом «скрутки», использование «жучков» вместо заводских предохранителей, неправильный выбор диаметра проводов при монтаже электрических сетей;

— курение в нетрезвом состоянии внутри зданий;

— оставление детей без присмотра, детская шалость с огнем.

Все это зачастую приводит к пожарам.

· Нельзя оставлять без надзора топящуюся печь, складировать дрова возле печей, использовать бензин, керосин и т.п. для розжига печи, доверять топку печей детям, использовать печь без предтопочного металлического листа размером не менее 50х70 см, мебель и другие предметы, которые могут быстро загореться, рекомендуется устанавливать не ближе чем в метре от печи.

· Не допускать курения в нетрезвом состоянии внутри зданий.

· Нельзя оставлять детей без присмотра, спички, зажигалки и т.п. хранить в недоступном для детей месте.

ПОМНИТЕ! ПОЖАР ЛЕГЧЕ ПРЕДУПРЕДИТЬ, ЧЕМ ПОТУШИТЬ!

При возникновении пожара, запаха дыма в помещении, немедленно вызывайте пожарную охрану по телефонам «01», «101».

А.Г. ПРИБЫЛЫХ,
Врио начальника ОГПС РС(Я)
№ 23 по МО «Намский улус»

<p>Намнаагы педагогической колледж коллектива колледж преподавателитэр Романова Дария Михайловна, кини чугас дьонугар биригэ төрөөбүт бырааттара, убайдара, Үөдэй нэһилиэгин олохтообу</p>	<p>Намнаагы техникум коллектива биригэ үлэлиир коллегаларытыгар Васильев Александр Егорович уонна Марианна Семеновна, оҕолоругар, сиэннэригэр уонна чугас аймактарыгар ийэлэрэ, эбэлэрэ</p>
<p>ТАТАРИНОВ Петр Михайлович уһун, ыарахан ыарыттан олохтон барбытынан дириг кутурбанын биллэрэр.</p>	<p>ВАСИЛЬЕВА Александр Яковлевна солуччу ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын биллэрбит. Намнаагы техникум коллектива</p>
<p>Ытыктыыр эдьийбит, Хатырык нэһилиэгиттэн төрүттээх Дьокуускай куорат олохтообу, үлэлээбитин туһары оҕо саадыгар иитээчинэн үлэлээбит, педагогической үлэ ветерана</p>	<p>Нам уллуһун Үөдэйиттэн төрүттээх, оҕо сааппыт доҕоро, Үөдэй, I Хомуस्ताах оскуолатыгар биригэ үөрэммит табаарыспыт</p>
<p>СТЕПАНОВА Варвара Андреевна уһун, ыарахан ыарыттан күн сиригэр суох буолбутунан кыһыгыгар Степанова Александра Христофоровна, кини дьиэ кэргэнигэр, сиэннэригэр уонна чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тирээбит. Модуттан, Намтан, Дьокуускайтан Кутуковтар аймак</p>	<p>НЕУСТРОЕВ Василий Васильевич уһундук, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан күндү ийэтигэр Любовь Иннокентьевна, кэргэнигэр Оксана Трофимовна, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймактарыгар дириг кутурбаммытын тирээбит. 1975 с. I Хомуस्ताах ыһуусниктара, кылаас салайааччыта Валентина Никитична Харитонова</p>

Кылаабынай редактор
В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — **41496**,
хаһыаты тангы — **41332**,
бухгалтерия — **41141**,
факс — **41141, 41496**.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам уллуһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационал технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216**.
Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьиэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа киирбит суруктар төнөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**
«ЭНСИЭЛИ» - Нам уллуһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам уллуһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

«Энсиэли» хаһыат
РИС талылына, таһылына
уонна бэчээтиир сыһар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. Лиис
Көндү сыһанан атыыланар
Индекс — P0005. Тираһа — 1283
Бэчээкэ илии баттаньтыын графига —
12:00 ч. 31.10.2016 с.
Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 31.10.2016 с.